

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 26. juni 2025

Orientering nr. 13/2025

Statsministeren og Frankrigs præsident besøgte Grønland

Ved besøget søndag den 15. juni 2025 fra Frankrigs præsident Emmanuel Macron og statsminister Mette Frederiksen var formand for Naalakkersuisut Jens-Frederik Nielsen vært ved et program med fokus på sikkerheden i Nordatlanten og Arktis, økonomisk udvikling, klimaforandringer og energi. Efter sejlads og møde ombord på fregatten Niels Juel fløj formanden for Naalakkersuisut, den franske præsident og statsministeren sammen i helikopter til isfjorden i Nuuks fjordsystem. Efterfølgende blev der afholdt pressemøde i kolonihavnen i Nuuk, hvor en del borgere var mødt op for at overvære afslutningen på besøget. Ved pressemødet understregede den franske præsident igen behovet for respekt for den territoriale integritet, og at Frankrig står side om side med Grønland og Kongeriget. Præsidenten meddelte desuden, at Frankrig vil åbne et generalkonsulat i Nuuk. Den franske præsident fløj derefter videre til G7-møde i Canada.

Siumuts lokalafdeling i Sisimiut peger på Aleqa Hammond som ny formand for partiet

Formand for Siumuts lokalafdeling i Sisimiut, Inuuteq Bech, oplyser den 19. juni 2025 til KNR, at lokalafdelingen peger på den tidligere formand for Naalakkersuisut, Aleqa Hammond, som ny formand for partiet. *"Siumut Sisimiut opfordrer Aleqa Hammond til at stille op som formandskandidat til det ekstraordinære landsmøde, fordi vi ser hende som en stærk person, der tydeligt står ved Siumuts mål og kan arbejde for, at partiet igen bliver det største i landet,"* udtalte Bech. Aleqa Hammond var formand for Siumut fra 2009 til 2014 og formand for Naalakkersuisut fra 2013 til 2014. Hun har desuden haft flere poster som naalakkersuisoq og var desuden medlem af Folketinget for Siumut fra 2015 til 2019.

Regningen for ny lufthavn i Ilulissat bliver højere end forventet

Greenland Airports A/S' årsrapport viser, at der er behov for yderligere 1,1 mia. kr. til færdiggørelsen af den nye atlantlufthavn i Ilulissat. Det oprindelige finansieringsbehov på ca. 3. mia. kr. for de to atlantlufthavne i Nuuk og Ilulissat er steget til 4,8 mia. kr. Heraf er 2,6 mia. kr. anvendt til anlæggelsen af lufthavnen i Nuuk. Det fremgår af en artikel i Sermitsiaq den 20. juni 2025, hvori det også oplyses, at selskabets ledelse er i dialog med selvstyret og staten om et lån til at dække det øgede finansieringsbehov. De øgede udgifter skyldes blandt andet øgede myndighedskrav samt større omkostninger end ventet i forbindelse med anlægsarbejdet og lufthavnens opstartsfasen, oplyser Sermitsiaq.

Arktisk Kommando har afholdt borgermøde om Forsvarets øgede tilstedeværelse

I orientering nr. 12/2025 kan man læse om Forsvarets øgede tilstedeværelse i Grønland henover sommeren. Departementet for Udenrigsanliggender og Forskning oplyste den 20. juni 2025, at der som en del af kommunikationsindsatsen i forbindelse hermed ville blive afholdt et borgermøde i Nuuk med chefen for Arktisk Kommando den 22. juni 2025. *”Hele formålet med Forsvarets øgede tilstedeværelse er at skabe tryghed for befolkningen, så vi får vist, at vi gør, hvad vi kan for at sikre, at Forsvaret er rustet til sin opgaveløsning. Men det er uvant for befolkningen at opleve Forsvaret og større militære kapaciteter i øget aktivitet i Grønland på denne måde. Derfor er det vigtigt, at vi kommunikerer tydeligt, at der er tale om øvelsesaktiviteter, og at der er tæt dialog mellem Naalakkersuisut og Forsvaret omkring initiativerne. Grønland er et fredeligt land, og det bidrager Forsvaret til, at vi fastholder,”* siger naalakkersuisoq for udenrigsanliggender og forskning, Vivian Motzfeldt, i pressemeddelelsen. Arktisk Kommandos kommunikationsindsats består desuden af en række borgerrettede arrangementer i hele landet samt en informationskampagne på Facebook.

Mineselskabet Greenland Resources A/S opnår udnyttelsestilladelse til udvinding af molybdæn og magnesium

Naalakkersuisut og Greenland Resources A/S underskrev den 19. juni 2025 en 30-årig udnyttelsestilladelse til udvinding af molybdæn og magnesium ved Piaaffik (Malmbjerget) nær Mestersvig i Østgrønland. Bestyrelsesformand i Greenland Resources A/S, Dr. Ruben Schiffman, oplyser i en pressemeddelelse fra Departementet for Erhverv, Energi, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling den 19. juni 2025, at der i øjeblikket kun er ét andet land, der forsyner EU med molybdæn. Det oplyses endvidere, at projektet ved Piaaffik vil være i stand til at forsyne ca. 25 pct. af EU's totale molybdænbehov og 100 pct. af behovet indenfor forsvarsapplikationer. *”Udnyttelsestilladelsen til Greenland Resources kommer kort tid efter at de har indgået en 10-årig afsætningsaftale med nogle af de største stålvirksomheder i Europa. Det er et tegn på tillid til vores mineindustri generelt, men også til Greenland Resources og deres projekt,”* udtaler naalakkersuisoq for erhverv, energi, råstoffer, justitsområdet og ligestilling, Naaja H. Nathanielsen, i pressemeddelelsen.

Amerikansk eksportbank vil investere 120 mio. dollars i minedrift i Sydgrønland

Det amerikanske råstofelskab Critical Minerals Corp. oplyser i en pressemeddelelse den 16. juni 2025, at den amerikanske eksportbank, Exim, planlægger at investere op mod 120 mio. dollars i Tanbreez-mineprojektet ved Killavaat Alannguat (Kringlerne) nær Qaqortoq i Sydgrønland. Investeringen er endnu ikke godkendt og er desuden betinget af, at projektet har tilstrækkelig egenkapital fra strategiske investorer, skriver Sermitsiaq den 19. juni 2025 og oplyser endvidere, at Critical Minerals Corp. ejer 42 pct. af Tanbreez, som i 2020 fik udnyttelsestilladelse til udvinding af sjældne jordarters metaller ved Killavaat Alannguat.

Ny flyrute mellem New York og Nuuk åbnet

Den 14. juni 2025 åbnede det amerikanske flyselskab United Airlines en ny rute mellem New York og Nuuk. Naalakkersuisut oplyser den 16. juni 2025, at chef for den grønlandske repræsentation i Washington, Jacob Isbosethsen, deltog i United Airlines' åbningsarrangement forud for afgang fra Newark Liberty International Airport i New York. ”Denne historiske rute, som starter i dag fra New York og som om mindre end 4 ½ time lander i Nuuk, markerer mere end blot en rejse, dette er en ny bro mellem folk og muligheder. Interessen for Grønland er ikke blot politisk, men også i forhold til vores erhverv og kultur,” udtalte Isbosethsen i forbindelse med åbningsarrangementet. Alle pladser på det første fly til Nuuk var udsolgte, oplyser Naalakkersuisut.

Underskud i landskassen i 2024 og forventet underskud i 2025

Landskassens regnskab, som blev offentliggjort den 11. juni 2025, viser et underskud på 257 mio. kr. i 2024. En budgetopfølgning efter første kvartal, offentliggjort den 6. juni 2025, tyder nu også på et større underskud i 2025 end tidligere forventet. Det forventede underskud på drifts- og anlægskontoen (DAU) er 346,8 mio. kr. mod et hidtil forventet underskud på 121 mio. kr. Budgetopfølgningen viser bl.a., at der tilgår Formandens Departement knap 108 mio. kr. mindre i udbytte fra de selvstyrejede virksomheder, samt at der er merudgifter hos Departementet for Sundhed og Departementet for Sociale Anliggender på henholdsvis 65 mio. kr. og 59 mio. kr.